

RWI wil leren van Scandinavische aanpak

Finnen pakken vergrijzing op breed front aan

Finland maakt indruk met een grote kennis over en een zakelijke aanpak van de vergrijzende werkvloer. Bedrijven, overheden, politiek en instituties werken eensgezind samen aan een gezamenlijk doel: werknemers tot op hoge leeftijd optimaal inzetbaar houden. Verbetering van het management in bedrijven staat voorop. Finland is met zijn integrale aanpak voor Nederland een interessant voorbeeld.

Krimpende beroepsbevolking

De RWI heeft vorige maand een studiereis aan Zweden en Finland afgelegd. Naast sociale partners en gemeenten gingen ook vertegenwoordigers van het ministerie van SZW mee. Er is gesproken met vertegenwoordigers van Zweedse en Finse (semi)overheden en bedrijven. Vooral van de Finse aanpak valt veel te leren.

In Finland bestaat brede consensus over de noodzaak om te investeren in de beroepsbevolking. Dat is ook niet zo gek omdat zonder maatregelen de Finse beroepsbevolking de komende jaren zal blijven krimpen. Finland kan dit veel lastiger dan andere landen compenseren met de import van werknemers. Vanwege de moeilijke taal en het koude klimaat is het land niet erg populair bij immigranten. Finland moet dus het optimale uit de beschikbare binnenlandse beroepsbevolking halen.

Training management

Finland zet vooral in op een integrale aanpak waarin overheid, bedrijven, sociale partners en het Finse Institute for Occupational Health (FIOH) samenwerken. In deze aanpak is de onderneming, en dan vooral het management, de sleutellaag. Training van het management in een goede omgang met (oudere) werknemers blijkt van cruciaal belang.

De Finnen zoeken de schuld van een verminderde inzetbaarheid zeker niet alleen bij de werknemer zelf. Zij kijken vooral naar de werkomstandigheden, de manier waarop het werk is georganiseerd en het management opereert. Kenmerkend voor de aanpak in veel Finse bedrijven is de zakelijke benadering van een leeftijdsbewust personeelsbeleid. Hierbij zijn de directies ervan doordrongen dat het bedrijfsbelang direct is gebaat bij motiverende werkomstandigheden.

Op peil houden

De bedrijfsinterne zorg voor de inzetbaarheid van werknemers is van oudsher goed georganiseerd. Al jarenlang gebruiken bijvoorbeeld vrijwel alle Finse bedrijven een beknopte en doordachte vragenlijst (de Work Ability Index). Deze WAI geeft de inzetbaarheid van werknemers goed weer en biedt een goede prognose voor de latere arbeidsgeschiktheid van individuele werknemers. Met de uitslag van de WAI kunnen managers direct aan de slag om de inzetbaarheid op peil te houden of te verbeteren.

Trends

Interessante trends in Finland zijn verder:

- Verbreding taken bedrijfsdienstverlening. Oorspronkelijk was het Finse systeem van *occupational health care* alleen gericht op ziekteverzuim en zorg. Het heeft zich

echter ontwikkeld tot een multi-service pakket, met een brede dekking (ongeveer 90 procent van de werkgevers is aangesloten) gericht op de inzetbaarheid en het brede welzijn van werknemers en op het optimaal functioneren van arbeidsorganisaties.

- Meer accent op preventie. De Finnen willen in de bedrijfszorg een verdere verschuiving van uitgaven aan zorg (nu 60 procent) naar uitgaven aan preventie (nu 40 procent).

Conclusies

De volgende good practices in Scandinavië kunnen relevant voor Nederland zijn:

- Convenanten tussen overheid en bedrijven over leeftijdsbewust personeelsbeleid.
- De ontwikkeling van integrale, brede bedrijfszorg gericht op de inzetbaarheid van werknemers.
- Gerichte stimulering en ondersteuning van het MKB.
- Nadruk in communicatiecampagnes op de zakelijke voordelen van Age Management voor werkgevers.
- Integrale benadering van pensioenhervormingen, socialezekerheidswetgeving en stimulering via programma's die breed politiek en maatschappelijk worden gecoördineerd.
- Duidelijke en zakelijke voorlichting aan burgers over de financiële gevolgen van keuzes voor doorwerken of uittreden.

De RWI zal de Scandinavische ervaringen met leeftijdsbewust personeelsbeleid omzetten in concrete suggesties aan de staatssecretaris en de regiegroep 'Grijs werkt'.